

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE
TARTOZÓ SZÖVETKEZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 leu,
rendes tagdíj évi 100 leu, kiszázdák és tiszt-
viselők részére 50 leu.

A lapfelfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 leu Negyed évre 40 leu
Fél évre 75 leu Egyes szám 3 leu

Az erdélyi jelzálog kölcsönök ügye.

Szász Istvánnak az „E. G.” legutóbbi számában e tárgyban megjelent sorai valóban valóságosnak tüntetik fel a lecsatolt részek azon gazdáinak helyzetét, kiknek Magyarország vagy Ausztriából eredő törlesztéses jelzálog tartozásaik vannak.

Amennyiben azonban ezek záloglevél kibocsátáson alapszanak — pedig a legtöbb ilyen — úgy éppen a záloglevél kölcsönök jogi természetete megmutatja a helyes — mindkét felet kielégítő — megoldás útját.

Tudjuk, hogy a törlesztéses jelzálog kölcsön folyósítása alkalmával az intézet — amely nem kölcsönadó, hanem csak közvetítő, nem is ad készpénzt hanem zálogleveleket, melyeket aztán tisztán pénzügy-technikai okokból, a pénzpiácra vagy ügyfeleknél értékesít, és csak a befolyó készpénz adja a költségei levonása után a kölcsön vevőnek.

Hogy az értékesítés árfolyamára nézve a két fél esetleg már előzetesen megállapodik — a dolog lényegén nem változtat. Inkább csak arra szolgál, hogy a kibocsátó intézet ezen úton is némi nyereségre tegyen szert.

A fenti tényállásból nyilvánvaló, hogy az adósnak joga kell, hogy legyen — vagy ha eddig határozottan kifejezve nem volt — úgy biztosítandó lesz a liquidáló bizottság útján, hogy tőketartozását ugyanoly típusú és kamatozású záloglevelekben (névértékben számítva) egyenlíthesse ki, mint a mily záloglevelekben neki a kölcsön nyújtva lett.

A Magyar Földhitel Intézet alapszabályai ezt szószerint ki is mondják (ezen intézet a záloglevelek értékesítéséből eredő nyereség egy részét is átengedi a kölcsönvevőnek) — tehát nem szabad akadályának lennie annak, hogy más intézetektől felvett záloglevél kölcsönök is így módon egyenlíttessenek ki.

A tőke rendes és rendkívüli törlesztéséből eredő bevételeket az intézet amúgy is, csak a lekötött jelzálog fedezete alapján kibocsátott záloglevelek visszaváltására van jogosítva felhasználni; úgy hogy teljesen jogtalan volna az adósok azon követelésének megtagadása, hogy a zálogleveleket tartozásaik kiegyenlítésére elfogadtassanak. Hiszen kár nem éri, csak nem jut a valuta differenciából eredő jogtalan, tehát erkölcsstelen nyereséghez!

Alig hihető, hogy erre befolyással volna a békeszerződés bármely pontja.

Talán remélhetik az adósok a liquidáló bizottságtól mostani összetételében is, bárha úgy tudom, képviselve benne nincsenek, hogy eltekint attól, hogy az érdekeltek többsége magyar vagy német — és fel tud emelkedni hivatalosa magaslatára és megvédi az egyesek érdekeit, melyek összességéből ered az állam nem kicsinylendő pénzügyi össz-érdeke is.

A fentieknek vonatkozóan a liquidáló másféle — de ugyancsak zálogleveleken alapuló kölcsönökre is, mint a milyenek a „községi kötelezők” — amelyek a városokat, községeket és vármegyéket már közvetlenül is érdeklik.

Bizonyos, hogy ezen megoldási mód esetén a záloglevelek iránti kereslet, azokat meg fogja drágítani, tehát ezáltal a kölcsön kiegyenlítését is. — De eltekintve attól, hogy az adósokat ezúton érő veszteség lényegesen csekélyebb, mintha a kiegyenlítést készpénzben 1:1 arányban kellene eszközölniük — a záloglevél kibocsátó intézetek — habár nem is jutnának száz milliókra menő jogosulatlan valuta nyereségekhez — mégsem emelhetnének semmilyen jogos kifogást ezen megoldási mód ellen.

Hogy az időközi törlesztési részletek — úgy a múlt, mint a jövőbeliek, — mily kulcs szerint számoltassanak el, más kérdés, melyet méltányosan megoldani szintén a liquidáló bizottság feladata lesz annak idején. — Mert, hogy az 1:1 arálynak végleges megállapításáról szóló hír legalább is korai volt, nyilvánvaló volt azon körülményből is, hogy ezen hír szárnyra bocsátása idejében a liquidáló bizottság még fel sem utazott Budapestre — és persze meg sem tárgyalhatta ezen kérdést, a mint ezt a helyi lapokban közölt budapesti hírek is ilyen helyesen megállapítják.

B. F.

Műtrágyázás kérdéséhez.

Irta: Szász Ferenc (pusztakamarási).

Hallomásom szerint a brassói „Klotild” műtrágyagyár megkezdte a szuperfoszfát gyártását.

Kalapot emelve üdvözljük! A szuperfoszfát ára vízbenoldható kg. %-ként 8* leu —

* Legutolsó árajánlat szerint már 10 L, tehát a számlítás ezalapon eszközözendő. Szerk.

tehát például a 18%-os 144 leu, per q ab Brassó — ehez hozzájön még a szállítási költség, zsák, szállítási rizikó (esetleg kísérés), vagy vizsgálati díj, stb., stb., úgy hogy — summa summarum legalább 200 leuba belekerül mázsánként a szuperfoszfát mire a földbe kerül.

Ezzel szemben vegyük fel 1 métermázsas árpa árát 200 leuba s tegyük fel kísérleteink alapján (mezőség vályogtalaj), hogy 150 kg. fenti minőségű szuperfoszfát (száz) 100 kg. terméstartalommal eredményez. (Köz tudomású dolog ugyan, hogy a szuperfoszfátot jó eredményben össze kell elszórni, — de ettől elkétség. Tavasz alkalmazása esetén óriási előnye van a sortrágyázásnak szemben a szórt trágyázással.) A mérleg tehát következőképpen alakulna: 300 leues műtrágyázási költséggel szemben elérek 100 kg. árpa terméstartomát — tehát 300 leu, több kiadással szemben elérek 200 leu több bevételt, vagyis 100 leu a holdankénti deficitem — ez azonban csak látványos, mert tudjuk, hogy a szuperfoszfátnak utóhatása is van a következő évre s valami még az azután következőre is. Mondjuk tehát, hogy nem volna deficitem:

1. ha biztosan én aratnék azon a táblán, ahol szuperfoszfátot az idén is, jövőre is, azután is;

2. ha az árpát én is — legalább 200 leus árban adhatnám el s nem rekvirálnák el mondjuk 80 leuért.

E lap mt. olvasói előtt feleslegesnek tartom hangoztatni, hogy pl. ha az összehasonlítást, illetve jövedelmi számítását őszi buzánál végeztetem volna, sokkal kedvezőbb lett volna a mérleg, mert pl. 150 kg. 18 százalékos szuperfoszfáttal értünk mi el 200 kg.-os őszi buza terméstartomát is per kh. — de hát most tavasszal vagyunk s nem őszi.

Akkor, mikor 48—52 fill. volt egy kg. % szuperfoszfát és 20 K volt egy métermázsas buza, szinte paragrafus volt, hogy az őszi buza szuperfoszfát, vagy egyáltalában faszfátrágya nélkül nem szabad elvetni foszforéhes mezőségi földjeinken. — Akkor aztán voltak is termések, pedig akkoriban keveset beszélünk a többtermelésről, csak csináltuk ma beszélnek és lehetetlenné teszik! A dolog lényege, amiért nem sikerül a fennen hangozott „többtermelési érv”, az hogy a fundamentumot ingatták meg, — egy mozgó fundamentumra pedig építeni nem is szabad, nem is lehet!

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Elfogad tűz, jég élet, betörés és lopás, baleset, szavatossági, kiházasítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Március havi tennivalók.

Reméljük a jót s hátha minél előbb hozzáfoghatunk teljes erővel a vetéshez s ha csak lehet géppel és ne kézzel végezzük azt!

Elég erős őszi vetéseinket ne késsünk mihielyst lehet megboronálni, ha csak nem lesznek felfagyva, mely nyavalya akkor keletkezik, ha a kopasz vetést hol hideg, hol meleg éri s abban nyilvánul, hogy a növénygyökerek egy része tövestől kihuzódik a földből. Fizikai oka a felfagyásnak közismert: a meleg kiterjeszti a nedves feltalajt, tehát felemelkedik, magával huzván a gyökereket is, sőt egy részét el is szakítja. A megint lehülő, megfagyó talaj vissza

megy, de a felemelkedett, illetve elszakadt gyökerek fennmaradnak. Az ilyen vetést először hengerezni kell s ha kellőleg megerősödött, akkor szabad csak fogasolni.

Fontos márciusi munka volna a gyengébb vetéseket, ha a gyengeségnek nem a talaj soványsága, hanem a késői vetés s az időjárás viszontagsága volna az oka, felültrágyázni nitrogén tartalmu trágyákkal, de míg ez irányban most rendelkezésünkre álló műtrágyával kísérletet nem folytathatunk, nem írhatunk róla bővebben.

Rét, legelő, lucerna, lóher, hegyi kaszáló szintén fogasolandó.

Ugy a dohány, mint a konyhakerti palánták magjai melegágyukba Józsefnapig elvetendők.

A veteményezés is nagyban mehet, a korai krumplit is lehet ültetni.

Szőlőkben is foly a munka a hónap végén nálunk is; nyitás, gyökerezés, metszés, töképtőlés, karóigazítás és pótlás, karikahajtás stb.

A takarmányra úgy vigyázzunk, mint a szemünkre, mert előreláthatólag benyulik a tél jól márciusba.

A szorgalmas méhek, mivel télen át nem érintkeztek a külvilággal, nem tudják, hogy őket is megadóztatják s ki mernek bujni tisztuló repülésre és himporgyűjtésre. Napos, meleg időben vizsgáljuk át családjainkat s ha kevés a mézük adjunk nekik.

Mezőségi.

A gyakrabban termelni szokott konyhakerti növények vetési és mivélési naptára.

Zöldség neve	Vetés ideje	Hová kell vetni?	Mag-szükséglet 1 m ² -re	A palántázás ideje	Fekvés és talaj iránti igénye	A növények tér-szükséglete	A termés betakarítási ideje	Ajánlható fajták
Korai káposzta	márc. 1—10.	melegágy	1 gr.	ápr. 10—15	frissen trágyázott, mélyen felásott talaj	40×40 cm.	jun. 15—jul. 15.	Jánosnap, Bécsi korai
Téli káposzta	ápr. 20—25.	szabadföldi ágy	1/2 „	máj. 20—25	„	60×60 „	november	Balinkai, Braunschweigi
Korai kelkáposzta	márc. 1—10.	melegágy	1 „	ápr. 5—10	„	30×30 „	junius vége	Kapucinus, Ulmi korai
Késői kelkáposzta	máj. 1—10.	szabadföldi ágy	1 „	jun. 10—15	„	50×50 „	november	Vertus
Korai kalaráb	márc. 1—10.	melegágy	2 „	ápr. 5—10	frissen trágyázott, mélyen felásott talaj, félárnyék	20×20 „	junius	Bécsi fehér és kék
Késői kalaráb	máj. 20—25.	szabadágy	2 „	jun. 20—25	„	40×40 „	szept.—okt.	Goliáth, Globus
Karfiol, korai	okt.—márc. ig.	melegágy	1/2 „	ápr. 1—10	nedves kerti talaj	50×50 „	jun. 15—jul. 15.	Haage-féle
Karfiol, késői	máj. 1—5.	szabadágy	1/2 „	jun. 10—15	„	80×80 „	nov.—dec.	Olasz óriás
Vöröskáposzta	ápr. 1—10.	„	2 „	máj. 10—15	„	50×50 „	november	Hollandi vérvörös, Zenith
Sárgarépa	márc. 1-től juniusig	állandó helyére	1 „	—	mélyen ásott, meleg talaj	25—30 sor	jul.—nov.	Braunschweigi, Nantesi
Petrezselyem	okt.—ápr.	„	1 „	—	„	25—50 „	„	Korai cukor, hosszú, síma, késői
Zeller	márc. 5—10.	melegágy	1/2 „	máj. 10—15	nedvesebb talaj	40×50 cm.	okt.—nov.	Hógömb, Prágai óriás
Céklarépa	ápr. 20—25.	állandó helyére	1—1 1/2 gr.	—	„	30 cm. sor.	„	Non plus ultra, Camerun
Hónaposretek	márc. 15-től kéthetenként	„	4 gr.	—	nem frissen trágyázott, nedves talaj	25 „	máj. elejétől kezdve	Würzburgi, Non plus ultra
Nyáriretek	ápr. 20—25.	„	3 „	—	„	30 „	jun.—jul.	Kerek fehér jánosnap, Müncheneri sörretek
Téliretek	jun. vége	„	2 „	—	„	35 „	okt.—nov.	Kerek, fekete
Fejes-saláta	jan.—márc. ig. febr. 20—márc. 5.	melegágyba márc.—szept. 10-ig melegágyba	1 gramm, szabadágyba 1/2 gramm	ápr. 10—15 ápr.—okt.-ig máj. 1—15	porhanyó kerti talaj, előző évben trágyázott nyílt fekvésű talaj	30×30 cm.	májustól őszig	Májusi király, Arany-sárga kőfej
Sárga- és vöröshagyma	márc. 1—10.	szabadágyba	2 gr.	—	előző évben trágyázott nyílt fekvésű talaj	25×15 sor. tő	aug.—szept.	Zittai
Sárga- és vöröshagyma	márc. 10—20.	állandó helyére, dugató hagymáról	150 „	—	„	25—15	julius	Makói
Foghagyma	nov.	állandó helyre	gerezd, dug. nov. hóban	—	nem igényes, meleg, napos fekvés	25×25	„	—
Spenót	márc. 1—máj. 1. és szept.-ben	„	4 gr.	—	erősen trágyás talaj	szórva v. 20 cm. sorokba	május—junius és december—május	Viroflay, Eszkimó
Paradicsom	febr. 25—márc. 5.	melegágy	5—6 szem	máj. 20—30	meleg, trágyás talaj	100×100 cm.	jul. 10—okt.-ig	Korai király, Legyőzhetetlen, Garfield elnök
Paprika	febr. 25—márc. 25.	„	15—20 „	máj. 20—30	nyílt fekvés, meleg, trágyás talaj	50×50 cm.	„	Aranyossárga, Prokopp-óriás, Szegedi Rózsa
Ugorka	ápr. 25—máj. 5.	állandó helyre	2 gr.	—	„	150 cm. sor.	jul. 10—szept.-ig	Félhosszu Atheni, Boszniai fűrtős
Tök	ápr. 25—máj. 5.	állandó helyre, fészkekbe	3—5 szem	—	„	1—3 m. sor.	jul. 10—okt.-ig	Indatlan spárgatók, Angol hájútó
Borsó	febr. végétől jun. 1-ig kéthetenként	állandó helyre	25 gr.	—	meleg, nem frissen trágyázott talaj	30—50 fészek	május végétől július végéig	Amerika csodája, Thelephon, De grace
Bokorbab	ápr. 15—jun. 1.	„	10—20 gr.	—	„	60×60 cm.	jul.—szept.	Páratlan, Vilmos császár
Karósbab	máj. 15—25.	„	10 gr.	—	„	60—70 sor.	aug.—okt.-ig.	Tűzhely áldása, Mon d'or futó
Sóska	márc. hónap	„	1 „	—	nem igényes	30 cm. sor.	májustól	Nagylevelű angol sóska

Termeljünk gyűszűvirágot!

Irtá: Dr. Péter Béla.

II.

A leghatásosabb árú a virágzó növényekről szedik. Szabály az, hogy jó drognyerés céljából a második évben kell a leveleket a virágzó növényekről szedni, még pedig akkor, amikor a virágok kétharmada kinyílt. A szedés ideje július közepétől szeptember elejéig tart. Szeptember 15-én túl már nem tanácsos a digitális leveleket szedni. A májusban és júniusban, valamint a szeptember 15-én túl szedett leveleket nem tartják olyan hatásosoknak. Azelőtt szigorúan megkivánták, hogy csak a virágos tövek leveleit szedjék, azon feltevésben, hogy csak ezek a hatásosak, de ma eltekintenek attól és igen szívesen veszik az első évben szedett leveleket is. Ez a körülmény igen fontos termesztési szempontból, mert ha csak a virágzó tövek leveleit lehet értékesíteni, akkor a leveleket egyenként kézzel kell leszedni, ellenben, ha a töleveleket t. i. az első évben fejlődött leveleket is fel lehet használni, akkor sokkal egyszerűbben járhatunk el, mert akkor az előzőleg kigyomlált ágyást egyszerűen lekaszáljuk és a levágott leveleket összeszedjük és gondosan megszáritjuk. Újabban úgy is cselekszünk és a vevők nagyon hálásak, hogy az ilyen úton termelt árúhoz hozzájuthatnak. Vannak szakférfiak, akik az első évben szedett töleveleket földre helyezik a második évben a virágos tövekről leszedetteknek, mások ellenkező nézetet vannak. Annyi tény, hogy a tölevelekből álló drog sokkal egyöntetűbb és szebb, mint a szárlevelekből álló, viszont előbbi könnyebben lehet hamisítani, mint utóbbit.

Ami magát a termelést illeti, arra nézve azt jegyezhetem meg, hogy a gyűszűvirágot olyanformán kell termesztetni, mint a dohányt, vagy a paprikát. Magja nagyon apró, olyan finom mint a por. Ebben tehát a dohányhoz hasonlít. Ezért tehát úgy, mint a dohányt, a gyűszűvirágot is célszerű melegágyba elvetni és azután kivalantálni. Kiültetéskor az egyes palántákat ültessük 30 cm.-nyi sor- és növény-távolságra. Kiültetés után természetesen öntözni kell addig, míg a kiültetett palánták meg nem fogantottak. Azontúl arra legyen gondunk, hogy a tábla el ne gyomosodjék s ezért egyszer-kétszer meg kell azt kapálni. Ha kellő időben kiültettük a palántákat, akkor augusztusban lesarlózhatjuk a gyűszűvirág leveleit és a leveleket gondosan megszáritva, drognak használhatjuk föl. A lesarlózott tövek egy-két eső után újból megbokrosodnak és mikorára a tél beáll, ismét megerősödnek. A fagy iránt nem kényes a gyűszűvirág, azért már korán kiültethető.

(Folyt. köv.)

SZÖVETKEZÉS.

A dicsőszentmártoni gazdaggyűlés.

A kisküküllő-vármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 21-én Dicsőszentmártonban igen népes gyűlést tartott dr. Gyárfás Elemér elnöke alatt. A gyűlés, amelyen képviseltették magukat az E. G. E. Török Balint titkár által, a „Hangya” szövetkezetek központja: dr. Garda Kálmán alelnök által, a Gazdák Biztosító Szövetkezte: Györbíró Arthur vezér titkár által,

az összes működő gazdakörök, valamint azon községek, amelyeknek kiscgazdái szintén meg akarják alakítani a községi gazdakört.

Dr. Gyárfás Elemér nyitotta meg az ülést és a megjelenek meleg üdvözlése után ismertette a december hó 5-i. kolozsvári gazdaértekezletnek az egységes szervezkedés tárgyában hozott határozatát. Részletesen fejtette ki a szervezkedés jelentőségét a gazdaközönség szempontjából, felsorolván azokat a feladatokat, amelyek megoldása a gazdakörökre vár. A szervezés mikéntjére magadta az utasításokat a kiscgazdák és a gazdaköri vezetőknek, akik e tisztjüket a nép bizalmából töltik be. Majd a gazda öntudatról, a gazdatársi szeretetről, a gazdasági egységről, a szervezkedés szükségességéről és a szervezetség erejéről szólva, ismertette a kiscgazdák jogait a földreform terén. A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után a gyűlés egyhangulag kimondotta, hogy minden magyar gazdának erkölcsi kötelességévé teszi a falusi gazdakörbe való belépést. Az egységes gazdaköri alapszabály minta szerint a gkörök mindannyian tagjai a vármegyei egyesületnek, a vármegyei egyesület pedig működésében a legszorosabb kontaktust tartja fenn az Erdélyi Gazdasági Egyesülettel.

Pekri Sándor meneküléskor látta — ugymond — az erdélyi népies állattenyésztés magas színvonalát. Indítványozza, hogy a községi bika beszerzések ügyét vegyék a gazdakörök a kezükbe és ne engedjék állatállományukat degenerálodni.

Keresztes János gazdaköri elnök panaszolja, hogy a földreform kapcsán a kiscgazdák birtokait megcsontították több helyen. A román községek földigénylői érdekében átmennek a harmadik község határába is, a magyar kiscgazdák érdekében pedig a szomszéd határba sem. A román nagybirtokostól nem vesznek el földet.

Gvidó Béla mint pap, hisz a feltámadásban, és a gazdaköri élet újjáéledésében. Szükségesnek látja, hogy minden falunak meg legyen a maga fogyasztási, hitel, biztosító szövetkezte. Ezek hivatását ismerteti.

Ily. László János a gazdák és gazdakörök gépszükségleteinek beszerzési forrásai iránt érdeklődik. Ismerteti hogy a község gazdaköre milyen nagy hasznát veszi a közöshasználatu gazdaköri gépeknek.

Schmidt János a szász gazdasági egyesület megyesi gyűlésén hallottakról számol be. Felhívja a szőlőgazdákat a közös rézgalic és raffia beszerzésre. Tiltakozik a szőlőtermelési adó ellen akkor, amikor pálinkát adómentesen lehet főzni. Ova inti a jelenlevőket a pálinka fogyasztástól.

Pekri Géza a ragados állat betegségek állandósulását panaszolja orvoslást kérve és követelve az állatállomány megmentése érdekében.

Török Balint köszönetet mond a szíves fogadtatásért, amelyben mint az E. G. E. képviselőjének része volt. Az E. G. E. meleg gazdatársi üdvözlését tolmácsolja. Összeforrottak ma a kis-, közép- és nagygazdák — ugymond — egy testté egy lélekke. Az E. G. E. vezetőinek szívét és lelkét a demokrácia meleg áramlata járta át és a kis emberek érdekeinek védelmére kibontott zászlója alá hívja a gazdák százezreit. A háboru ledöntötte a válaszfalakat ahol voltak és ma minden gazda kezét fog egyért, hogy ezer bajtól, gondtól szabadítsuk fel magunkat kicsit, nagyot egyaránt. Az elhangzott felszólalásokra azok sorrendjében szükségesnek tartja tájékoztatásul közölni, hogy az E. G. E. összeírta az eladó apaállatokat Erdélyből, azoknak kimutatása a gazdakörök rendelkezésére áll. Az agrárreform kapcsán a gazdakörökre hárul a feladat, hogy az igényjogosult magyar kiscgazdákat összeírja és bejelentse azok föld iránti igényét, egyben ellenőrizze, hogy a bizottság által összállított névjegyzékben jogtalanul szereplők töröltsenek.

Végül öröködjék a gazdakör, hogy aki földet kap, az meg is munkálja azt. Termeljünk mesterséges takarmányt, fejlesszünk állattenyésztésünket!

A gépek beszerzése terén ismerteti az E.

G. E. akcióját melyszerint géposztályt óhajt ez év folyamán beállítani.

Garda Kálmán a „Hangya” központ alelnöke a meleg fogadtatásért köszönetet mondva, a „Hangya” üdvözlését tolmácsolja. Ismerteti a budapesti központtól történt elszakadás súlyos következményeit, felhívja a szövetkezetek barátait, hogy ne csüggedjenek, tartsanak ki emelt fővel, szívesen a nehéz napokban. Ismerteti a romániai szövetkezeti törvényt, mely kedvezőlenebb a szövetkezetek szempontjából, mint a magyar törvény. Miután a szövetkezetek kebelében lehet legjobban támogatni a gazdákat, — ugymond — ápoljuk és fejlesszük szeretettel, kitartással a szövetkezeti és gazdaköri életet.

Györbíró Arthur a Gazdák Biztosító Szövetkezte üdvözlését tolmácsolja. A biztosítások jelentőségének ismertetése rendén többek között az állatbiztosításról szólva, az ülésen elhangzottak alapján készséggel vállalja egy ily szövetkezet alapítási tervezetének kidolgozását.

Elnök a jelen volt kiscgazdákat és gazdaköri vezetőket felkérte, hogy a kiosztott szervezkedésre vonatkozó nyomtatványokat tanulmányozzák át, az azokban foglaltakat hiven kövessek és munkájuk eredményéről az egyesületnek tegyenek jelentést. Az ülés az elnök lelkes éltezésével ért véget. Gyűlés után közebéd volt, amelyen a jelen voltak a fehér asztal mellett is együtt maradtak.

Vegyes közlemények.

Pusztulnak a juhok. Szolnokdoboka, Kolozs, Tordaaranyos, Kisküküllő, Marostorda és Arad vármegyékből értesítenek, hogy a juhok tömegesen pusztulnak. A májmétely, tüdővízenyő, szőrfeleg és himlő tömegesen szedik az áldozataikat. Az egyesületben megfordult juhtenyésztő gazdatársak egybehangzóan siralmas képet tárnak elénk Erdély juhászatáról. A pusztulás oly nagyarányu, hogy a sajtermelés terén is érezhető lesz a hatása a mennyiség és ár tekintetében.

Tilos a hordók kivitele. A keresk. és iparügyi minisztérium a belföldi hordó- és tartályhiányra való tekintettel, megtiltotta a vas-, cink- és fahordók, tartályok kivitelét. Kivételt csupán a bor-, pálinka- és sörhordók képeznek, melyek kivitelénél betétet kell fizetni és amelyeket, ha a hordók visszakerülnek, akkor a hatóságok visszafizetik. Így is annyi nehézséggel küzd a szőlőgazda, sok akadály van az értékesítésnek, megriadtak eddig is a forgalmi viszonyainktól és ez most egy újabb nehézsége lesz a borkivitel és értékesítés lehetőségének.

A selyemhernyótenyésztés fellendítése érdekében törvénytervezetet dolgozott ki a kormány. Ugyane célból 100 kg. petét szerzett be Franciaországból, amelyet nagyrésztben Erdélyben és a Bánáiban szándékozik értékesíteni.

Az udvarhelymegyei Méhész-Egyesület a méhészek megadóztatása ellen egy emlékirat keretében tiltakozik. Történelmi adatokkal igazolja a méhészet megadóztatásának káros voltát. Rámutatott arra, hogy csak a székely vármegyeekben mintegy 70.000 elpusztított méhcsaládot számolt össze a kárfelvételi bizottság a lefolyt háboru után. A méhészet még ki sem heverte e rettenetes csapást és a megadóztatás helyett inkább támogatásra és erőteljes társadalmi munkára, oktatásra, olcsó anyaghoz juttatásra volna szükség. A méhészek megadóztatása a méhészetet 2—300 évvel visszavetné. A részletesen indokolt tiltakozó emlékiratot, amelyet Lányi Imre elnök és Gál Imre titkár irtak alá, a „Méhészeti Közlöny”, az E. M. E. hivatalos lapja közli. Minden méhésznek erkölcsi kötelessége belépni az E. M. E. tagjai sorába (Kolozsvár, Mészáros-utca 3). 50 lei évi tagdíj ellenében az egyesület a Méhészeti Közlönyt is kiadja.

A varjak kártétele ellen való védekezésnek most van az ideje. A varjak által sürűbben látogatni szokot part menti földeken, dögterén

helyezzünk el mérgezett hullákat. A községben közhírré teendő, hogy a kutyák, sertések, baromfiak elzárva tartandók, mert a mérgezésből származó károkért nem felel a hatóság. Az állatok a mérgezett anyagok eltávolítása után engedhetők csak szabadon. A varjuirtásnak egy másik módja a varju fészkeknek karóra kötött fáklával való leégetése. Az égetést a költési idő előtt, április 15-ig kell elvégezni.

A vetemény termelésről. A „Hangya” közölte a folyó évi 2. számában a konyhakerti vetemény magvak árjegyzékét, mi pedig közöljük mai számunkban a gyakrabban termelni szokott konyhakerti növények vetési és mivelési naptárát.

Az öreg emberek tapasztalatai szerint ha e hó 14-ig a hideg tartja magát, nem lesznek utófatyok. Ha e hó 12-én, Gergely napján havaz, „Gergely rázza a szakállát”, szép tavaszra van kilátás.

Alkalmazást kereső gazdatisztek, ispánok, gépészek, szőlőkezelők nagyobb számban jelentkeztek egyesületünk titkári hivatalánál. Felkérjük a munkaadó gazdatisztsáinkat, hogy a betöltetlen állásokat szintén szíveskedjenek bejelenteni.

„Hangya” c. mellekletünket a vidéki szövetkezetek kívánságára az Erdélyi Gazda betéti lapján adjuk, hogy azt a szövetkezetek igazgatóságai kiszedvén, megőrzésre eltehessek és az Erdélyi Gazdát a „Hangya”, vagy gazdaköri tagoknak olvasásra átadhassák.

A tordal méntelep fedeztetési díja 100 Lei és 60 liter zab. A méntelepen egy angol félvér és egy nonius mén van. A gazdák egy arabs mén küldését is kérték.

Kereskedelmi akadémiát végzett gazdasági akadémiaira készülő 20 éves keresztény fiatalember gazdaságban gyakornoki állást keres igen szerény fizetés mellett, ismereteinek bővítése céljából. Cím a kiadóhivatalban.

Szerkesztői üzenetek.

G. S. Borossebes. Köszönet a lelkes taggyűjtésért. A beküldött hirdetés közlési díja 100 L. A beküldött összegért lekötöttük. A megélhetésre az alap meg van. A kért katalógust korábban megküldöttük. — Z. H. G. Marosvásárhely. Köszönjük. Jönni fog. Szívesen látjuk máskor is. Kérjük a jövőben lehetőleg rövid cikkekre összerögzíteni a közlendőket, mert lapunk terjedelmé korlátok közé van szorítva. Többen keresnek oltványt és alanyt, ajánljuk egy pár hirdetés feladását. — P. Sz. B. Köszönjük, legyen szerencsénk máskor is. Inkább több rövidebb mint egy hosszú közleményt kérünk. — Ifj. Sz. F. Dezmér. Közelebről jönni fog.

HIRDETÉSEK.

Székelyszenterzsébet és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi március hó 28-án d. u. 3 órakor a községhezánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés 1921 április hó 6-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1., Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2., Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3., Mérleg megállapítása. 4., Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5., Az igazgatóság kiegészítése. 6., Felügyelő-bizottság választása. 7., Netaláni indítványok. 1920 év december 31-én a tagok száma 155, üzletrészeinek száma pedig 2339 volt, az év folyamán belépett 1 tag 2 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Székelyszenterzsébet, 1921 február hó 11-én. Az igazgatóság.

Nagysolymosi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi március hó 29-én d. u. 3 órakor a községhezánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés április hó 3-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1., A mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2., Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3., Mérleg megállapítása. 4., Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5., Az igazgatóság kiegészítése. 6., Felügyelő-bizottság választása. 7., Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 189, üzletrészeinek száma pedig 1255 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Nagysolymos, 1921. február hó 15-én. Az igazgatóság.

Székelykeresztur és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi március hó 20-án d. u. 3 órakor a községhezánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés 1921 március hó 28-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2., Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3., Mérleg megállapítása. 4., Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5., Az igazgatóság kiegészítése. 6., Felügyelő-bizottság választása. 7., Netaláni indítványok. 1920 év december 31-én a tagok száma 638, üzletrészeinek száma pedig 721 volt: az év folyamán belépett 5 tag 27 üzletrésszel: kilépett 4 tag 7 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Székelykeresztur, 1921 január hó 20-án. Az igazgatóság.

Magyarzsákod és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 március hó 20-án d. u. 3 és 4 órakor a községhezánál 1919 és 1920 évi közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés 1921 március hó 28-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1., 1919 és 1920 évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2., 1919 és 1920 évi zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3., 1919 és 1920 évi mérleg megállapítása. 4., 1919 és 1920 évi tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5., Az igazgatóság kiegészítése. 6., Felügyelő-bizottság választása. 7., Netaláni indítványok. 1919 év december 31-én a tagok száma 194, üzletrészeinek száma pedig 230 volt: az év folyamán belépett 1 tag 1 üzletrésszel. 1920 év december 31-én a tagok száma 195, üzletrészeinek száma pedig 231 volt: az év folyamán belépett 2 tag 2 üzletrésszel: kilépett 1 tag 1 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Magyarzsákod, 1921 janur hó 26-án. Az igazgatóság.

Székely és magyarhidegkuti fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. március hó 28-án d. u. 3 és 4 órakor a községhezánál 1919. és 1920. évi közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés 1921. április hó 3-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. 1919. és 1920. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. 1919. és 1920. évi zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. 1919. és 1920. évi mérleg megállapítása. 4. 1919. és 1920. évi tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Netaláni indít-

ványok. 1919. év december 31-én a tagok száma 117, üzletrészeinek száma pedig 284 volt. 1920. év december 31-én a tagok száma 117, üzletrészeinek száma pedig 284 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Székely-Magyarhidegkuti, 1921. február hó 7-én. Az igazgatóság.

Kissolymosi „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi március hó 29-én d. u. 3 órakor a községhezánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusában értelmében meghívattak azzal, hogyha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés április hó 3-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 442, üzletrészeinek száma pedig 569 volt: az év folyamán belépett 1 tag 1 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt, Kissolymos, 1921. febr. 16. Az igazgatóság.

Rézgálicot 98—99%

raktárról nagyban és kicsinyben azonnal szállít.

Előjegyzéseket már most elfogad az:

Erdélyi Szász Gazdasági
Egyesület Géposztálya
Nagyszeben Salzgasse 22

és
annak főlerakata:
HANN ÉS TÁRSA
Gép- és Műszaki keres-
kereskedelmi R.-Társ.
Kolozsvár, Heltai-u. 3.

Eladó

12 waggon

Prof. Woltmann és kék
vetőmag burgonya.

Cím a kiadóhivatalban.

(1—3) 3284.

A mellékletet szerkesztli:
DR. HARMATH JÁNOS.

A melléklet tulajdonosa:
A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED.
Kiadó:
TÖRÖK BÁLINT
az E. O. E. titkára.
Megjelenik hetenként.